

SİRKÜLER: 2017/54: Dava Açılmadan Önce Arabuluculuk Kurumuna Başvurulmasını Dava Koşulu Olarak Belirleyen 7036 Sayılı İş Mahkemeleri Kanunu Resmi Gazetede Yayımlandı

7036 Sayılı İş Mahkemeleri Kanunu 25 Ekim 2017 tarihli Resmi Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. 5521 Sayılı İş Mahkemeleri Kanunu da bu Kanunla yürürlükten kaldırılmıştır.

Kanunla, İş Mahkemelerinin kuruluş, görev, yetki ve yargılama usulü gibi doğrudan işçi ile işveren arasında iş ilişkisi nedeniyle doğan uyuşmazlıklara ilişkin dava ve işler düzenlenmiş, iş yargısına önemli bir yenilik olarak dava açılmadan önce arabuluculuk kurumuna başvurulması dava koşulu olarak belirlenmiştir. Kanunda düzenlenen hususlar başlıklar halinde aşağıda özetlenmiştir:

1- İş Mahkemelerinin Kuruluşu

İş mahkemeleri, tek hâkimli ve asliye mahkemesi derecesinde Adalet Bakanlığınca lüzum görülen yerlerde kurulacaktır. İş durumunun gerekli kıldığı yerlerde ve ihtisaslaşma amacıyla iş mahkemelerinin birden fazla dairesi oluşturulabilir. İş mahkemesi kurulmamış olan yerlerde bu mahkemenin görev alanına giren dava ve işlere, o yerdeki asliye hukuk mahkemesince bakılacaktır.

2- İş Mahkemesinde Dava Açılabilmesi İçin Arabulucuya Başvurulmuş Olması Şartı.

Bireysel veya toplu iş sözleşmesine dayanan işçi veya işveren alacağı ve tazminatı ile işe iade talebiyle açılan davalarda arabulucuya başvurulmuş olması dava şartı olarak belirlenmiştir.

Ancak iş kazası veya meslek hastalığından kaynaklanan maddi ve manevi tazminat ile bunlarla ilgili tespit, itiraz ve rücu davalarında arabuluculuğa başvurma şartı aranmayacaktır.

Uyuşmazlıklara bakacak arabulucu, yargı çevreleri itibariyle oluşturulacak arabuluculuk büroları tarafından belirlenecektir. Ancak, tarafların listede yer alan herhangi bir arabulucu üzerinde anlaşmaları hâlinde bu arabulucu görevlendirilecektir.

Arabuluculuk görüşmelerine taraflar bizzat, kanuni temsilcileri veya avukatları aracılığıyla katılabileceklerdir.

Arabuluculuğa başvurulduğu tarih itibariyle arabuluculuk görüşmeleri sonunda düzenlenen son tutanak tarihine kadar zamanaşımı süreleri duracak ve hak düşürücü süreler işlemeyecektir.

Kural olarak arabuluculuk sürecinin başvuru tarihinden itibaren üç hafta içerisinde sonuçlandırılması gerekmektedir. Bu süre zorunlu hallerde arabulucu tarafından en fazla bir hafta uzatılabilecektir.

Arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varılamaması halinde, son tutanağın düzenlendiği tarihten itibaren iki hafta içerisinde iş mahkemesinde dava açılacaktır. Arabulucuya başvurulmadan dava açılması halinde herhangi bir işlem yapılmaksızın davanın, dava şartı yokluğu nedeniyle usulden reddine karar verilecektir.

Arabuluculuğa başvuru usulü, arabulucunun görevlendirilmesi ve arabuluculuk görüşmelerine ilişkin diğer hususlar Adalet Bakanlığınca bu Kanuna dayanılarak yürürlüğe konulacak bir yönetmelikle belirlenecektir.

Bu Kanun ile iş yargılamasında arabulucuya başvurma zorunluluğu getirildiğinden, bu düzenlemeler paralelinde 6325 Sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu'nda, 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nda ve işe iade talepleri yönünden 4857 sayılı İş Kanunu'nun ilgili 20. ve 21. maddelerinde değişiklik yapılmış ve arabuluculuğa ilişkin düzenlemeler eklenmiştir.

3- Sosyal Sigortalar Ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu İle Diğer Sosyal Güvenlik Mevzuatından Kaynaklanan Uyuşmazlıklarda Dava Açılmadan Önce Sosyal Güvenlik Kurumuna Başvurulması Zorunluluğu

Hizmet akdine tabi çalışmaları nedeniyle zorunlu sigortalılık sürelerinin tespiti talepleri hariç, Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile diğer sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyuşmazlıklarda, dava açılmadan önce Sosyal Güvenlik Kurumuna başvurulması zorunlu tutulmuştur. Yapılan başvuruya altmış gün içinde Kurumca cevap verilmezse talep reddedilmiş sayılacaktır. Kuruma başvuruda geçirilecek süre zamaşımı ve hak düşürücü sürelerin hesaplanmasında dikkate alınmayacaktır.

4- İş Sözleşmesinden Kaynaklanan Yıllık Ücretli İzin Ve Tazminat Alacaklarında Zamaşımı Beş Yıl Olarak Belirlenmiştir.

Feshe bağlı kıdem, ihbar, kötü niyet ve ayrımcılık tazminatları ile yıllık izin ücreti alacakları Türk Borçlar Kanunu uyarınca on yıllık zamaşımına tabi iken, işverenin çok uzun süre dava tehdidi altında kalmaması gerekçesiyle İş Kanunu'na eklenen "Ek Madde 3" ile bu süre dönemsel alacaklarda olduğu gibi beş yıl olarak değiştirilmiştir. Beş yıllık zamaşımı bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra sona eren iş sözleşmelerinden kaynaklanan yıllık izin ücreti ve tazminatlar hakkında uygulanacaktır. Bu maddenin yürürlüğe girmesinden önce işlemeye başlamış bulunan zamaşımı süreleri, değişiklikten önceki hükümlere tabi olmaya devam edecek ancak, zamaşımı süresinin henüz dolmamış kısmı 5 yıldan uzun ise 5 yıl sürenin geçmesiyle zamaşımı süresi dolmuş olacaktır.

5- İş Mahkemelerinin Temyiz Edilemeyecek Kararları

Kanunun 8. Maddesinde, diğer kanunlardaki hükümler saklı kalmak kaydıyla, bu Kanun ile iş yargılamasında temyiz edilemeyecek kararlar tek tek sayılmak suretiyle belirtilmiştir.

6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu ile 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nda yapılan değişiklik ile de, bu kanunlarda düzenlenen bazı uyuşmazlıklara ilişkin davalar ile işe iade davalarının Yargıtay yerine Bölge Adliye Mahkemesinde kesinleşeceği hükme bağlanmıştır.

6- Yürürlüğe İlişkin Düzenlemeler

Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu hükümleri uygulanacaktır.

5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu yürürlükten kaldırılmış olup, diğer mevzuatta, yürürlükten kaldırılan 5521 sayılı Kanun'a yapılan atıflar, bu Kanuna yapılmış sayılacaktır.

Mülga İş Mahkemeleri Kanunu uyarınca açılmış davalar devam edecek, dava şartı olarak arabuluculuğa ilişkin hükümler, bu hükümlerin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ilk derece mahkemeleri ve bölge adliye mahkemeleri ile Yargıtay'da görülmekte olan davalar hakkında uygulanmayacaktır.

Kanun'un **dava şartı olarak arabuluculuk şartı** öngören 3. maddesi ile iş sözleşmesi feshedilen işçinin işe iade talebiyle dava açmadan önce arabulucuya başvurmasına dair düzenlemeler konusundaki İş Kanunu'nun 20 ve 21. maddelerinde değişiklik içeren 11 ve 12. Maddeleri **01.01.2018 tarihinde** yürürlüğe girecektir. Kanun'un diğer hükümleri ise yayımı tarihi olan 25.10.2017 tarihinde yürürlüğe girmiştir.